РІК IV. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ, 26. ЖОВТНЯ 1930. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 42.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА"
Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 12 зол.
Піврічно 6 зол.
Чвертьрічно 3 зол.
Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

ПАСТИРСЬКИЙ ЛИСТ ГР.-КАТ. ВЛАДИК

Наші Владики видали Пастирський Лист до вірних в справі останних подій на терені Сх. Галичини, але прокуратория счеркнула кілька уступів з Листа і звернулася до Владик, щоби змінили зміст тих уступів. Однак Владики відмовилися і Пастирський Лист сконфісковано.

Цікаве, що польська преса весь час прямо домагалася, щоб наші Владики прилюдно забрали голос в тій справі. Колиж Владики промовили, то Їх голос не допускають до вірних.

ГРЕЦЬКІ КАТОЛИКИ ПРОТЕСТУЮТЬ

Католицькі епископи Греції звернулися до грецького уряду з протестом проти декрету грецької ради міністрів, котрий забороняє дітям від 7 до 12 літ ходити до чужинецьких шкіл. Цей декрет звернений очевидно проти католицьких шкіл, які удержують заграничні монаші чини. Ті школи мають у Греції добру славу і тому незєдинені Греки хотілиб обмежити їх вплив на грецьке населення,

УНЕВАЖНЕНІ ВИБОРЧІ ЛІСТИ

Державна виборча комісія признала неважними лісти ч. 3 Єдність робітницько-селянська, ч. 8 Змагання, ч. 10 Сельроб Єдність, ч. 13 Самопоміч і ч. 16 ППС Лівиця.

Лісту ч. 15 Русско [Селянская Организація (москвофіли) признано важною.

З лісти ч. 11 бльок українсько-білоруський скреслила комісія б. послів Палієва й Целевича.

КІЛЬКО Б. ПОСЛІВ І СЕНАТОРІВ СИДИТЬ У ТЮРМІ

Доси сидить у слідчій тюрмі бувших послів і сенаторів 37 Поляків із опозиції й один з Безпарт. Бльоку Осип Бацьмага. З нац. меншостей сидить у слідчій тюрмі 27 послів і сенаторів. Найбільше Українців.

АРЕШТУВАННЯ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ У ЛЬВОВІ

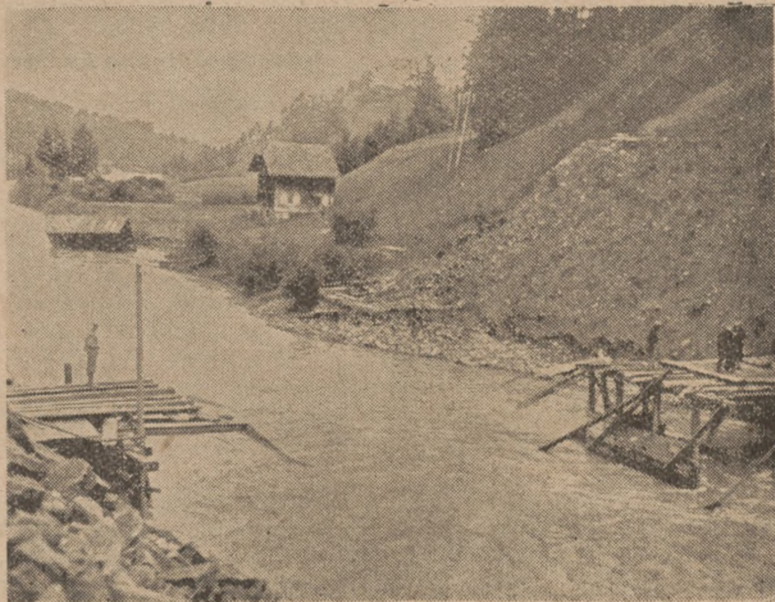
У Львові арештовані 16 ц. м. Колодинський Михайло (студ. прав) Охримович Степан (студ. фільос.) Мельник Володимир (студ. прав) Боярський Володимир (учень торговельної школи).

Скрізь в Европі повені

В ріжних сторонах середущої Европи виступили з берегів ріки, що спричинили катастрофальні повені. Вилили ріки Рейн, Сара й Мозеля, а також зі Швайцарії доносять про повені.

На долішому нобразку міст коло Корбієр у Швайцарії, зірваний водою. В глибині видно деревляні доми захоплені водою. Жертвою повені впало кількоро людей.

На горішнім образку бачимо одну з місцевостей над рікою Мозелею, навіщену повеню наслідком виливу цеї ріки. Візбрані филі залили великий простір під старим замком Кохем (видно його в глибині на верху гори), а також частину міста цеїж назви, так що населення мусило послугуватися човнами. Одну з таких залитих вулиць бачимо на образку в долині.

ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ
сімох галицьких гр.-кат. владик

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престола

† **АНДРЕЙ** Митрополит Галицький, † **ГРИГОРІЙ** Епископ Станиславівський, † **ЙОСАФАТ** Епископ Перемиський, † **НИКИТА** Епископ Патарський, † **ГРИГОРІЙ** Епископ Пом. Перемиський, † **ІВАН** Епископ Пом. Львівський, † **ІВАН** Епископ Пом. Станиславівський.

Духовенству і вірним галицької провінції
Божий Мир і наше Архієрейське Благословення

Христова Церква, що стоїть на сторожі Божої Правди і Божого Закону все ясно осуджує як морально злі всі поступки, що цему законові противляться; Вона вчить цего людей і в катихизмі і в проповідях і в сповідальниці і всюда де лиш сягає Її вплив і не залишає жадної нагоди, щоб голосити правду та відводити людей від зла, а вести їх до добра Одначе коли розходиться о конкретні злочини, яких допустився хтонебудь у даному місці й часі, за які горожанською властю є потягнений до відповідальности, тоді Церква не забирає голосу, щоби всіми признаний вчинок злий, ще виразно осуджувати та щоби заявляти, що ані церковна Власть, ані вірні не солідаризуються з цим злочином. А не робить цього тому, бо це очевидна річ, сама собою зрозуміла, пливуча з основних засад християнства, що моральне зло є злом і Церква зі Своєї природи не може цего, що зле, уважати за добре і з ним солідаризуватися. Такі заяви понижалиб Боже достоїнство Церкви. В случаю конкретних злочинів Церква не потребує промовляти, але навіть промовляти й не може тоді, коли вислідження й укарання винних є в руках поліційної й судової власти, а енунціяція духовної власти моглаби й невинним причинитися до підозріння й оскарження, а може навіть і незаслуженої кари.

(Сконфісковано цілий уступ).

В надії, що наше слово причиниться до цего, щоб вернули нормальні відносини в нашому краю, в надії, що тим стримаємо несправедливе карання невинних, відзиваємося до Вас — дорогі в Христі Браття — цим пастирським посланням. І Ми, Ваші Епископи, й наше духовенство й Ви всі, що слухаєте голосу Христової Церкви й за ним ідете, ми всі від самого початку уважали й уважаємо роботу підпалів за морально злу, противну Божому Законові, а через це і нашому народові у високому степені шкідливу, тім більше шкідливу, що промощує дорогу комунізмові. Ми всі, що по християнськи думаємо і хочемо християнського життя, ми всі признаємо, що так, як у случаях инших беззаконій, таксамо й тут повинна рука справедливости досягнути винуватих. Одначе ми не можемо брати на себе відповідальности за одиниці чи революційні групи. Підпалячі й усякого рода замаховці, це люди, що слухають не голосу Христової Церкви, а тайних приказів якоїсь тайної влади. За їх діла (навіть у цих случаях, де винуватим мав би бути якраз український націоналіст, а не комуніст, реванжист, спекулянт, чи провокатор) ми не можемо відповідати, вини за них не поносимо й за них ми не повинні бути карані.

(Сконфісковано два уступи).

А тепер звертаємося як пастирі Христового стада до Тебе дорогий і многострадальний наш Народе! Ми хотілиб передати Вам слова потіхи, які відповілиб Вашому горю; в тім горю нам спільнім „возведох очи мої в гори, отнюдуже прийдет помощ моя; помощ моя од Господа Сотворшаго небо і землю". В Бозі і Його Христі, в Покрові Пречистої Діви наша надія. До молитви треба нам більше чим колинебудь горнутися; з молитви черпати нам сили, щоби витревати, в спокою, розвазі й християнськім поведенню. Хай ніяка сила не зможе відорвати нас від св. Віри, від послуху для Божих заповідей і для св. Католицької Церкви, — а дні бурі перейдуть та не пошкодять нам.

На закінчення ще пару слів до Вас, наша молоде! Ви молоді літами, а чувствами горячі. У Вас могутнє почування любови до Вітчини: вона домагається діл, до діл взиває. Витревайте у службі й не жалуйте жертв, але жертв таких, яких вимагає народня справа у теперішній хвилі — жертв згідних з наукою Христа, з добром Народу.

Ми до краю обезсилені; щоби прийти до себе, вернути до здоровля й сили, народ наш потребує щоденної тихої, муравлиної, будуючої та продуктивної праці на всіх ділянках життя; потребує праці господарської, наукової, потребує католицької організації. Якже много тут відлогом лежить! У тій праці витревайте, — до цеї праці приготовляйтеся, беріться до неї всі молоді. Правда, — теперішні обставини виімково не пригожі, але тим більше та праця так для нас конечна, як саме життя. У підпольну роботу не давайтеся нікому ввести. Злочину на Вас і на Вітчині допускається той, що відводить Вас від позитивної праці, а наклонює до конспірації. Працюйте явно для народу підпорядковуючи все ту Вашу працю Божому законові.

Родичів і старших не легковажте, противно, хай їх життєвий досвід і відповідальність перед суспільністю все доповнює й кермує в розвазі молоду й буйну Вашу ідейність. Для упрошення Божого милосердія в тих тяжких обставинах, які переживаємо, заряджуємо, щоб кожний священик при кожній відправі св. Літургії додавав при єктенії мирній і сугубій по три прошення зі служби „во время всенародныя скорбы", яку на осібній картці до цего послання залучається.

Благодать Господа Нашого Ісуса Христа і любов Бога і Отця і причастіє Святого Духа най буде зі всіми вами. Амінь.

Дано у Львові в Навечеріє Покрова Пречистої Діви Марії, дня 13-го жовтня 1930.

ЛИСТ

Українського робітника з Франції

Шановна Редакціє! Прошу ласкаво дати мені деякі відповіди на це письмо. 4 літа я знаходжуся у Франції на роботі, і дуже дивно мені, що я зістав Поляком у Франції, а не Українцем. Але не дивуйтеся, бо не лише я сам але і богато наших людей Українців у Франції зістали Поляками. Дивуюся, длячого перед війною наші люди виїзджали до Німеччини на роботу, то Німці їх не називали Поляками, лиш Українцями. А нас у Франції ніяк не кличуть лиш Polonais. Сумно то слухати, щоб нам Французи так говорили, щоб ми свою націю загублювали, щоб ми свою націю добровільно згладжували з лиця землі, щоб себе ми встидалися. Стид та ганьба!

Братя й Сестри Українці! Тисячі нас покинуло свої села, родину, свій край і поїхало в чужину шукати хліба, шукати праці. Але чи всім нам поводиться добре в чужині, як то ми собі думали при виїзді з дому. Та бо ні. Приїхали ми в чужину без жадної опіки над нами. Ми порозкидувані далеко одні від других по цілій Франції. Одні за других не знаємо. Як часом коли стрінеться наш Українець чи Українка, та вже й не хоче признатися, що він Українець або Українка. Зараз представляється або Поляком або Французом. Братя й Сестри Українці. Чи маємо ворогом бути для нашої Неньки, котра нас учила говорити колись, котра нас голубила і милі слова промовляла по українськи. А ми тепер встидаємося своєї Неньки, ми цураємося її?

Чи так довго буде межи нами така незгода і щоб ми встидалися самі себе. Ні! Покиньмо те все. Возьмімся до праці, але перше до згоди й любови і вступім до організації, щоб ми були трохи сильніші.

Ось тепер якраз в краю повстала українська Католицька Народня Партія. Вступаймо до неї як члени, хоч ми і перебуваємо на чужині. Коли наша Українська Кат. Нар. Партія буде сильна в краю, то і лекше буде нам можна зорганізуватися у Франції, скорше будемо мати своїх священиків у Франції Ми не повинні дивитися, що там хтось

намовляє приставати до Радикалів чи Сельробів чи там інших. Ми того не слухаймо, лиш возьмімся до праці всі враз і вступаймо в члени нашої української Кат. Народньої Партії.

П. Х. еміґрант.

Дописка: Шановна Редакціє! Висилаю 10 фр. до Секретаріяту Кат. Народньої Партії як членську вкладку. Отже прошу тих 10 фр. передати, щоб мені вислали членську посвідку на нище подану адресу. Той допис, коли можна, прошу помістити у Вашій часописи „Правда“. Підпис я даю свій. І ще запитуюся Редакції „Правди“, чи знаходиться яка Українська Організація в Парижу і що то має бути за організація „Українська Громада“.

* * *

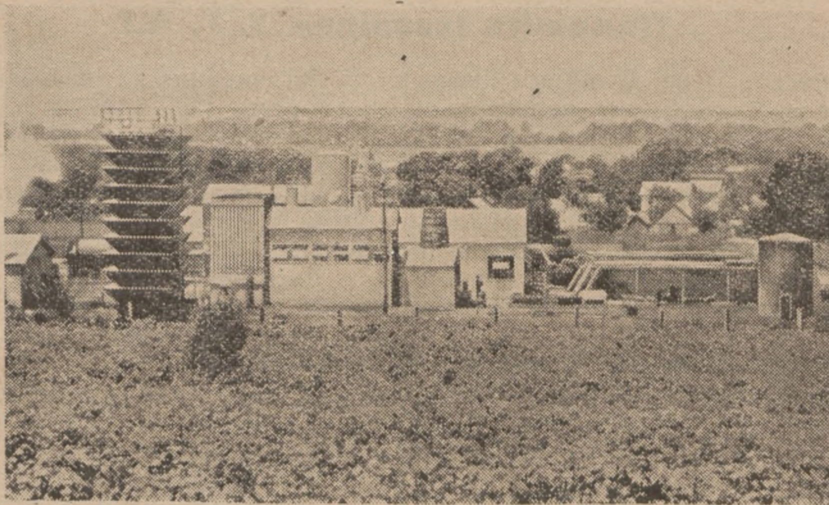
Відповідь Редакції. Сердечно Вам дякуємо за Лист, котрий містимо в цілости, бо він своїм змістом заслугує на це. На жаль не маємо ще у Франції нашої католицької робітничої організації, ані такої, котру ми по совісти моглиб Вам поручити. Є там вправді українські організації, але се організації політичних емігрантів з Вел. України або просто агентури большевицької влади в Москві, котрі підшиваються під назву організації. До таких комуністичних агентур належить т. зв. „Союз українських громадян у Франції“. Перед такими агентурами мусимо Вас як найбільше рішучо остерегти. Чи „Укр. громада“, про котру питаєте, належить до одних чи до других, не маємо тут відомости. В кождім разі найбільше остерігаємо Вас перед тими „організаціями“, що хвалять большевицький „рай“ за Збручем. Це напевно московські агентури. Дасть Бог, коли тут політично скріпнемо, то впімнемося і за Ваші потреби та подбаємо за католицьку робітничу організацію. Покищо підготовляємо організацію в краю. Переслані 10 фр. передали ми в партійну касу К. Н. П. Членську виказку пішле Вам секретаріят, коли вже партія буде формально готова. Пересилаємо Вам на чужину братній християнський привіт. Передайте його Вашим товаришам. Ваш примір і Ваші слова нехай піддержать їх на дусі в тяжкій праці і тяжких обставинах.

Редакція „Правди“.

СПОСІБ ПОШИРЕННЯ ДОБРОЇ ПРЕСИ

Часопис „ЛяСурс“ („Жерело“), що виходить у Франції, в славнім місті Люрд, описує такий цікавий спосіб поширювання доброї преси. Один священик умираючи, полишив свому наслідникові на парохії суму 2000 франків з просьбою, щоб той за ті гроші запренумерував відповідну скількість католицьких часописів для тих його парохіян, котрі на це згодяться. Новий парох зробив так „для вшанування памяти свого попередника“. Наслідок був такий, що по році більшість читачів заявили, що далі будуть передплачувати ті католицькі часописи. Через читання цілий рік доброї преси ті люди навчилися її цінити.

За гелій для бальонів

Катастрофа анґлійського кермовика Р 101 довела ще раз незвичайної небезпеки водня, вживаного доси до наповнювання бальона. Водень зіткнувшися з повітрям, витворює експльодуючий ґаз. В пошукуванні за іншим ґазом до наповнювання бальонів попали на гелій, що легкий як водень, а зівсім не пальний. Та цей ґаз мають тільки Зединені Держави. І тільки вони вживають гелю до наповнювання бальонів. Вивіз цього ґазу припинили тому, що його мало. Тепер при нагоді катастрофи анґлійського кермовика Р 101 стараються, щоб уряд Зединених Держав позволив вивозити гелій Анґлійські часописи домагаються, щоб вільно було вивозити гелій в Европу.

На образку бачимо найбільші заведення гелію в Декстер, в державі Канзас, в Зед. Державах. Заведення належить до „Кентацького водневого й кисневого товариства“ (Kentucky Hydrogen and Oxygen Company). Більшину цього ґазу мусить заведення віддавати урядови Зединених Держав.

—о—

Велике католицьке віче в чеській Празі

За народню державу. — Проти диктатури. — За поворот людства до Бога. — Проти злої преси.

Минулого тижня відбулося в Празі в Народнім Домі на Крал. Віноградах віче чеських католиків з Великої Праги, зорганізоване в народній (католицькій) партії. Першим референтом був міністр публичних робіт, інж. Досталєк, котрий говорив про сучасне політичне положення в Чехословаччині і в Европі. Те, що тепер діється в Німеччині і Австрії та інших сусідних державах, повинно бути наукою для Чехословаччини. Ті сусідні держави зійшли з народнього ґрунту й тому в них приходить до власти диктатура. Міністр заявився рішучо проти всякої диктатури, звідки вона не прийшлаб, зліва чи зправа. Відтак голова партії посол Сташек зясував сучасний загальний розпад як відхристіянізування народу і держави. Одинокий на це ратунок: привести людство назад до Христа, до мира і любови. Ніколи це навернення до Христа не було світові так потрібне, як сьогодні. Вкінці бесідник остро звернувся проти злої й неморальної преси та закінчив побажанням: схристіянізувати чеський нарід, змінити „метрикальних“ католиків на свідомих католиків та помагати до побіди хреста в державі.

—о—

Міліонова жертва св. Отця

В чужосторонній пресі появилася вістка, що Св. Отець, який вже два рази виступав в обороні переслідуваних в большевії християн, переходить тепер від слів до діл. Для боротьби з безбожною пропагандою Ватикан закладає спеціяльний фонд для збирання жертв, до котрих вже приступлено. Перший камінь того фонду положив Голова Католицької Церкви і жертвував 1 міліон лір. Одночасно з закликом до жертв на цілі фонду протикомуністичної боротьби Папа пропонує знову звернутися до всіх керманичів релігійних організацій світа з зазивом вироблення одного фронту проти атеїзму і всіх спираючихся на нім державних систем. Папа проєктує скликати величезний протикомуністичний зїзд. Підготовчі праці до того зїзду повинні зачатися вже в найблищім часі. При чому Св. Отець вважає, що головна сила комунізму — в його агітації, в слід за чим має намір зорганізувати широку протикомуністичну агітацію.

Великодушне діло Голови Католицької Церкви буде мати велике світове значіння.

—о—

Листопад місяць українських інвалідів

Поможіть інвалідам У. Г. А.!

Українське Т-во Допомоги Інвалідам у Львові є обовязане виплачувати щомісячно ренти для одної тисячі зареєстрованих інвалідів.

УКТОДІ, як виразник волі й національного обовязку нашого Громадянства, мусить це завдання виконувати. Але воно може цей обовязок сповняти тоді, якщо Громадянство дасть потрібні фонди.

Дати жертву на ренту для інвалідів, це самозрозумілий обовязок Громадянства, яке так само зрозуміло вимагало від цих Інвалідів жертви крови і здоровля.

І коли Стрілець свій обовязок виконував і виконав, то має сьогодні право домагатися від Громадянства допомоги й опіки.

Ренти наших Інвалідів є дуже малі в порівнанню з державними рентами. Але й на виплату цих малих рент брак грошей.

Місячні видатки на інвалідські ренти виносять 1500 долярів.

Останнє чвертьрічча 1930 р. виказує 2000 долярів недобору.

Цей недобір мусить бути покритий а крім цього мусить бути засилений фонд на дальші місячні ренти.

Часи важкі, то правда, але живий Інвалід також хоче жити, а змогу цього нужденного прожитку мусить дати Громадянство.

В імени 1000 зареєстрованих Інвалідів, яким належиться місячна рента, просимо наше Громадянство виконати свій національний обовязок та доказати Інвалідам, що заспокоєння їхніх потреб це перше наше завдання.

Гроші слати: долученими до української преси чеками, або на адресу: УКТОДІ, Львів, Руська 3/II.

Головна Рада УКТОДІ.

—о—

Інтервенція амбасади Зєд. Держав

у справі побиття американського Українця.

„Хвиля" доносить, що до амбасади Злуч. Держав у Варшаві зголосився амер. підданий Федоришин із скаргою, що дня 9. жовтня його побили жовніри військ. відділу розкватированого в однім селі Сх. Галичини. Американська амбасада звернулася до польського мін. військ. справ за виясненням і аж до одержання вияснень здержалася з дальшими кроками.

Одні поголоски кажуть, що Федоришин в шпиталі, а другі, що він вже за кордоном.

—о—

Що пишуть Американці про „пацифікацію"

Американський часопис „Ню Йорк Геральд Трібюн" помістив допис свого берлінського кореспондента п. Джона Еліота про положення у Сх. Галичині. Він пише, що на території Сх. Галичини арештовано около 200 тисяч укр. населення, військові карні відділи, що переводять карні експедиції спричинили 3 міл. населенню такі терпіння, яких не зазнало це населення підчас війни. Польський амбасадор в Америці Філіповіч запротестував проти того і заявив, що те все неправда та просив кореспондентів америк. часописів, щоб відвідали Польщу, а польський уряд подбає, щоб вони могли пізнати місцеве положення у Східн. Галичині (в ориг. Сх. Малопольщі).

Дай Боже, щоб приїхали і переконалися! (Ред.).

„Арбайтер Цайтунг" про українське питання

ПАТ доносить, що віденська „Арбайтер Цайтунг" описуючи в напастливій статті події у східній Галичині між іншим пише так: Булоб хибне припускати, щоб національна боротьба в східн. Галичині мусіла потягнути за собою витягнення на денний порядок цілої української справи, бо українська справа обходить не лиш Польщу, але також й інші східні держави. Більшу частину Українців приділено по світовій війні також до Чехословаччини і Румунії. В совітській Росії живе поверх 30 міліонів Українців, яких доля буде рішенням для цілого українського народу. Чи побіч Росії і Польщі повстане також й українська держава, це питання буде рішене не у Львові, але в Київі, Харкові й Одесі.

—о—

Примір інтеліґенції

(Про потребу католицької інтеліґенції)

Всі знаємо, що в ділах люди часто наслідують одні других. Річ ясна, що менше досвідчені одиниці наслідують більше досвідчених одиниць, менше освічені наслідуватимуть більше освічених. Щось як у родині. Тут малодосвідчені діти йдуть за приміром своїх досвідчених родичів, дивляться на їх діла й звичайно які родичі такі й діти. А в громадянськім життю людей мається справа так само як із дітьми у відношенню до їх родичів. Бо прецінь між людьми подибуємо ріжно обдарені і ріжно успосіблені одиниці. Одні посідають більше знання й більше досвіду, а другі менше. Бо не всі мають спромогу набути однакове знання й однаковий життєвий досвід, так як не всі можуть ходити до вищих шкіл. І власне ці люди, яким судьба не дала надзвичайного образування й знання, звичайно йдуть за приміром тих, які те знання й образування посідають у більшій мірі від них. Такі люди, а сюди головно причислюємо селянство й робітництво, нераз цілковито звірюються на повагу «ученійших» від себе, на повагу інтеліґенції.

Тому то й примір інтеліґенції, цеї «ученійшої» верстви має для народу незвичайно велике значіння. Не даром інтеліґенцію названо мозком нації (народу), бо думки інтеліґенції переходять в народ, а діла інтеліґенції, якіб вони не були, добрі чи злі, все служать за примір народови. Коротко кажучи, інтеліґенція вказує народови дорогу, по якій він мавби піти. Але від інтеліґенції залежати буде також, чи народ вибере належну, добру дорогу. Коли інтеліґенція своїм гарним поступованням буде давати добрий примір, тоді й ціла суспільність у своїх ділах буде подібна до інтеліґенції. З того бачимо, що не вистарчить іще мати богато інтеліґенції, але далеко важнійша річ, щоб ця інтеліґенція давала народови дійсно будуючий і добрий примір. Ніколи не повинна вона бути причиною до згіршення.

І дійсно добрий інтеліґент зробить все, що тільки зможе, щоби прислужитися для добра свойого народа. Богато, дуже богато старань доложить він, щоби громадянству стати справжнім взірцем до наслідування. Скрізь, на кожному кроці, чи то в читальні, чи в кооперативі чи в іншім товаристві бачитимемо спасені наслідки й овочі з хосенних праць і змагань такого примірного інтеліґента. Та не лише для дочасного, земського народнього добра працювати буде примірний інтеліґент. Ще більше старань, ще більше праці доложить він, щоби ближніх своїх завести до вічного, надземського, непроминаючого щастя. Зробить він це через релігійно-моральне своє життя у своїй родині, в церкві, в уряді й через своє чесне поведення між громадянством. Правдивий інтеліґент мусить бути передовсім щирим, практикуючим християнином; він мусить бути людиною все глибоко віруючою та релігійною.

Бо правдивий інтеліґент більше як хтонебудь глибоко мусить призадуматися над таким питанням як: Звідки взявся світ і яка його ціль? Хто надав світови такий прекрасний порядок? Звідки взялася людина й взагалі звідкіля взялося життя у світі? Яка ціль людського життя? і т. и. Розвязка отсих дуже важних питань запровадить завсіди кождого лиш до Бога. Запровадить вона до вічного Творця також і кождого, шукаючого правди інтеліґента. Бо лиш одна релігія, і то релігія католицька подає вповні вдоволяючу відповідь на вище згадані, пекучі питання.

Так отже віруючий інтеліґент-католик і в справах релігійних буде служити гарним приміром і дороговказом для своїх ближних. Розуміється, що такий інтеліґент поступати буде у всім в якнайкращій згоді зі своєю духовною владою, із своїми Епископами. В цей спосіб католицький інтеліґент сповняє між громадянством дійсно апостольське діло.

Будьмо певні цього, що не булоби у світі стільки зла, якщоб у ньому було більше взірцевої католицької інтеліґенції. Не булоби стільки ненависти й ворожнечі між поодинокими народами та скорше булоби розвязане питання поневолених націй. Все те в першій мірі залежалоби від здорово думаючої, католицької інтеліґенції. Від неї головно залежалаби доля католицького людства. Тоді християнсько-католицькі суспільности думалиби дійсно по католицьки й поступалиби згідно з наукою самого Божественного Спасителя, бо в ній бачилиби свій одинокий рятунок. Тому так пекучою для сучасного людства являється потреба католицької інтеліґенції.

Так, не фальшивої а католицької інтеліґенції та справжніх католицьких провідників треба сучасному знеможеному людству, бо без них може воно докотитися тільки в пропасть. В часі світової війни і в теперішних часах мали ми й маємо нагоду переконатися, до якого страшного безладдя допроваджують безбожні, державні керманичі. Всі вони замісць «раю» творять пекло на землі. Бо вся їхня «інтеліґенція» опирається виключно на власнім розумі, а розум людський без Бога далеко не заведе.

Також наш український народ вельми відчуває потребу католицької інтеліґенції. Відчуває її тим більше, що живе дійсно у виїмкових обставинах. Всі це бачимо, всі це розуміємо. Жадібно слідить народ наш за своїми провідниками, слідить за ділами своєї інтеліґенції, хоче піти за добрим її приміром. Та ми свідомі цього, що такий добрий примір може дати тільки інтеліґенція з правдивим католицьким світоглядом. Одначечи є вона в нас? Можна відповісти, що так. Велика частина нашої інтеліґенції вже вступила на правильний шлях. Вона рішила згуртувати себе під ясним прапором Христа, тому дала почин таким католицьким орґанізаціям як Укр. Католицька Орґанізація, Марійське Товариство Молоді, як основуючася тепер Католицька Народня Партія і т.п. Також у тій цілі основано християнсько-католицьку пресу. Яке будуюче враження викликує нпр. обставина, коли бачиться як наша інтеліґентна верства бере участь в поширюванню пошани до Пресв. Евхаристії, через торжественні обходи по містах і т. п. Який це прекрасний примір для нашого селянства й для робітництва!

Зрозуміла отся наша інтеліґентна верства, що від її діл і від її приміру залежати буде передовсім будуча доля українського народу. Зрозуміла вона теж вагу теперішньої грізної хвилі. — Треба лише, щоб і наше віруюче селянство й робітництво пішло на зустріч благородним змаганням своєї катол. інтеліґенції!

В. Городиловський.

ЧОЛОВІ КАНДИДАТУРИ НА ОКРУЖНИХ ЛИСТАХ

Українського Виборчого Бльоку ч. 11.

СОЙМ.

Виборча округа 47 — Ярослав:

1) Гринько Тершаковець, господар (б. посол) УНДО. 2) Антін Максимович, прив. урядник (б. посол) УНДО.

Виборча округа 48 — Перемишль:

1) Д-р Володимир Загайкевич, адвокат (б. посол) УНДО. 2) Д-р Василь Блавацький, адвокат, УНДО. 3) Д-р Рудольф Скібінський, адвокат, УСДП. 4) Остап Павлів, журналіст, УСРП.

Виборча округа 49 — Самбір:

1) Гринько Тершаковець, господар (б. посол) УНДО. 2) Д-р Степан Біляк, адвокат (б. посол) УНДО. 3) Остап Коберський, кооператор, УСРП.

Виборча округа 50 — Львів-місто:

1) Д-р Дмитро Левицький, адвокат (б. посол) голова УНДО. 2) Д-р Іван Макух, адвокат (б. сенатор) голова УСРП. 3) Амброз Березовський, ґімн. учит., голова Орґанізації Українців м. Львова.

Виборча округа 51 — Львів-повіт:

1) Д-р Дмитро Левицький, адвокат (б. посол) УНДО. 2) Володимир Кохан, господар (б. посол) УНДО. 3) Мілена Рудницька, учит. уч. семин. (б. посолка) УНДО. 4) Ілько Лисий, прив. урядник, УНДО.

Виборча округа 52 — Стрий:

1) Остап Луцький, кооператор (б. посол) УНДО. 2) Дмитро Великанович, нар. учитель (б. посол) УНДО. 3) Іван Квасниця, журналіст, УСДП.

Виборча округа 53 — Станиславів:

1) Д-р Іван Макух, адвокат (б. сенатор) УСРП. 2) Михайло Галущинський, ґімн. учитель (б. сенатор) УНДО. 3) Михайло Вахнюк, нар. учит., УСРП. 4) Юра Чукур, господар, УНДО.

Виборча округа 54 — Тернопіль:

1) Д-р Степан Баран, адвокат (б. посол) УНДО. 2) Сергій Хруцький, ґімн. учит. (б. посол) УНДО. 3) Олекса Яворський, канд. адв. (б. посол) УНДО. 4) Д-р Дмитро Ладика, адвокат (б посол) УСРП.

Виборча округа 55 — Золочів:

1) Д-р Ярослав Олесницький, адвокат, УНДО. 2) Д-р Любомир Макарушка, ґен. секр. УНДО. 3) Степан Кузик, канд. адв. (б. посол) УНДО. 4) Андрій Гривнак, господар, УСРП.

Виборча округа 56 — Ковель:

1) Сергій Хруцький, ґімн, учит. (б. посол) УНДО. 2) Дмитро Ерстенюк, прив. уряд., УНДО.

Виборча округа 57 — Луцьк:

1) Зеновій Пеленський, журналіст, УНДО. 2) Антін Нивинський, кооператор, УСРП. 3) Олександер Ковалевський, дир. Українського Банку, УНДО.

Виборча округа 58 — Дубно:

1) Семен Жук, нар. учит. (б. посол) УСРП. 2) Антін Нивинський, кооператор, УСРП. 3) Неофіт Кибалюк, купець, УНДО.

СЕНАТ.

Львівське воєвідство:

1) Юліян Павликовський, інжинір, УНДО. 2) Олена Кисілевська (б. сенаторка) УНДО. 3) Д-р Антін Гарасимів, адвокат, УНДО.

Тернопільське воєвідство:

1) Д-р Антін Горбачевський, адвокат (б. сенатор) УНДО. 2) Микола Загульський, господар, УНДО. 3) Василь Бараник, канд. адв. (б. сенатор) УНДО.

Станиславівське воєвідство:

1) Михайло Галущинський, ґімн. учит. (б. сенатор) УНДО. 2) Д-р Іван Макух, адвокат, УСРП. 3) Олекса Черкавський, канд. адв, УНДО.

Волинське воєвідство:

1) Іван Власовський, ґімн. учит., УСРП. 2) Борис Козубський господар, УНДО.

*

Повищий список неповний. Нема в ньому зовсім двох поліських округ, а з усіх інших названі лише перші з черги кандидатури.

ВИБУХ У ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ“

В домівці читальні „Просвіти“ в Звенигороді в Бобреччині вибухла 16 ц. м. опівночі бомба, що знищила двері, вікна та стіни будинку й обстанову.

ЗНИЩИЛИ МОГИЛУ У. С. С

Дня 16 ц.м. в 2 год. підложили невислідженi доси людці набій під могилу Укр. Січ. Стрільців на Сілецькій горі за Тяжевом в Станиславівщині. Частину могили вибух ушкодив.

Бурливі вуличні демонстрації в Берліні

В часі відкриття сесії новообраного німецького парляменту прийшло в Берліні до бурливих демонстрацій. Зачалися вони під будинком парляменту, відки юрба, розігнана поліцією пішла містом і розбивала по дорозі в кавар-нях і склепах вистави. Арештовано багато людей.

На образку праворуч бачимо, як поліція розганяє демонстрантів, а лівобіч великанську шибу одного торговельного дому, яку демонстранти стовкли камінням.

Засідання німецького парляменту

Канцлєр Брюнінг одержав заяву довіря

В пятницю 17. жовтня почалася нарада німецького парляменту заявою представника соціял - демократів, який сказав, що його партія зробить усе, щоб спасти републику і недопустити до подій з 1923 р.

Відтак виступив в імени Гітлєрівців (націонал-соціялістів) посол Штрассер, який заявив, що Гітлєрівці є противниками парляментаризму. І хоч вони є і противниками війни, все таки вони змобілізують узброєні сили, коли буде йти про поводження німецького народу, звязаного постановами Версайського договору і пляну Юнга. Вкінці заявив Штрассер, що Гітлєрівці відмовляють довіря правительству, в склад якого входять Курціюс, Вірт і Гренер. Канцлєр Брюнінг на знак протесту вийшов із салі засідань. Після представника Гітлєрівців промовляв представник католицького центра, який заявився за урядом. Тоді Гітлєрівці поставили цілий ряд демагогічних законопроєктів, проти яких запротестували навіть ті посли, які приязно відносяться до Гітлєрівців. Гітлєрівці жадають конфіскати в користь держави всего майна банкирів і біржевиків, а також Жидів із Польщі і Росії, які поселилися в Німеччині після 1-го серпня 1914 р. Конфіскаті підлягає теж майно їх родин і взагалі всякий капітал, який хто заробив завдяки війні, революції, інфляції, а відтак стабілізації валюти. Всі величезні банки малиб перейти на власність держави.

Вкінці партії центра виступили з внеском, щоб перейти до денного порядку над внеском опозиції, що домагалася заяви недовіря для уряду Брюнінга і поодиноких міністрів. Приступлено до голосування, в якому 318 голосів впало за, а 236 проти. Один посол здержався від голосування. Таким чином Брюнінг 318 голосами одержав враз із цілим урядом заяву довіря.

Камінна недуга

Німецький журнал „Медіцініше Клінік", описує в останнім числі цікавий випадок т. зв. камінної недуги. Це мало відома недуга, але зате дуже небезпечна. Вона звичайно так виступає. На ріжних частинах тіла виступає камінний панцир, що внеможливлює недужому всякі рухи. „Медіцініше Клінік" подає, що до місцевого шпиталю у Фрідріхсгайні привезли 17 літн. хлопця у якого ка раменах, ногах і шиї витворилася камінна маса. Аналіза виявила, що та маса складається головно з вапна. Лікарі стараються лічити ту недугу проміннями Рентгена і кажуть, що це їм вдається. Догадуються, що під впливом Рентгенівських лучів наступає в клітинах відповідний процес, що розкладає вапно.

Звідки береться камінна недуга, медицина досі не може вияснити.

—о—

ГОЛОДІВКА В ТЮРМІ В БЕРЕЖАНАХ

В судовій тюрмі в Бережанах почалася оноді голодівка політичних вязнів. Вязні Українці, числом 14, увязнені як підозрілі в саботажах, відмовилися принимати харчі поки не будуть сповнені їх домагання. Вони домагаються влекшення доступу до слідчого судді й визначення ще кількох слідчих суддів, бо один, що веде їх справи, перетяжений роботою.

СХІДНОГАЛИЦЬКІ ПОДІЇ

НА МІЖНАРОДНІМ КОНГРЕСІ ПРИХИЛЬНИКІВ ЛІГИ НАЦІЙ

На Міжнароднім Конгресі Прихильників Ліги Націй, який відбувся на днях у Данцігу, голяндська делєгатка пані Баккер ван Боссе піднесла справу останних подій на українських землях у Польщі та звернула увагу присутних делєгатів на ці незвичайні події, про які розписується ціла европейська преса. Після неї забрав голос український член комісії Ол. Шульгин і просив розслідити ту справу. Рішено утворити спеціяльну підкомісію, яка має зібрати правдиві факти з околиць, де були карні експедиції і здати звіт на веснянім конгресі федерації.

Підчас обговорювання цеї справи були приявні делєгати 20 ріжних держав.

СИЛЬНА ЗНИЖКА АКЦІИ В НЮ ИОРКУ

На Новойорській біржі наступила знову страшна знижка цінних паперів. Знижка охопила навіть першорядні акції. Найбільше впали в ціні залізничі акції. На біржу кинено величезну скількість акцій. Ціни з кождою хвилею падуть.

КОРАБЕЛЬНА КАТАСТРОФА

При вїзді до морськ ого каналу ко ло Брунсбітельконгу на Північнім морі норвежський пароплав наїхав на гамбурський пароплав „Пільот", що в одній хвилині потонув. Чотирьох людей зі залоги й один подорожний згинули. Тепер по тяжких зусиллях добули частинно затоплений корабель і нурці будуть пробувати дістатися до його нутра, щоб добути тіла пятьох жертв катастрофи.

КЛИЧ АВСТРІИСЬКИХ КАТОЛИКІВ

Виборча відозва християнсько-суспільної партії в Австрії має такий зміст: Стяг Австрії розгорнений. Сим разом іде про щось інше як про щоденну потребу політичного життя. Австрія і марксизм (соціялізм) це два противні собі фронти. Сим разом іде про те, чи один чи другий. До цього зводиться весь бій. Поможім спасти Австрію та її нарід від небезпеки соціялізму, від небезпеки Москви!

—о—

ЛЬВІВСЬКІ КОМУНІСТИ ВБИЛИ ТОВАРИША

Дня 25. липня ц. р. у Пикуловичах виловили у Полтві тіло молодого мущини з раною у голові від кулі. При вбитім не було ніяких документів. Один громадянин Пикулович, що торгував із родиною Вольфенгавтів (при вул. Котлярській) сказав, що в його селі виловили трупа незнаного мущини. Коло 20-літній син Вольфенгавтів не вертав до дому, родина підозрівала, що це він згинув у Полтві. Його вже були похоронили, та по одягу пізнали, що це згинув їх син. Лев Вольфенгавт був комуніст. Слідство виявило, що 19. липня кравця Льва Вольфенгавта комуністи забрали за місто, засудили, вбили та кинули у Полтву, бо, як твердили, він був на услугах поліції. У звязку з убивством львівська поліція арештувала 15 людей, м. ін. Вол. Шаяна, ст. філь., секретаря комітету К. З. М. Лютмана, ст. філь., Єкеля електромонтера, Умшвайфа, гімн. абс. Литвина Иос., робітника та Жебруна Петра, шевця.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ

З львівської слідчої вязниці вийшли на волю 16 ц. м. Тіник Михайло, Дмитерко Михайло, Москва Петро, Губка Володимир і Влох Ярослав, укінчені учні середніх шкіл, усі з Підберізець, львівського повіту. Їх обвинувачували в намірені нападі на поїзд під Підберізцями. Сиділи вони сім тижнів, а що за ними не було ніякої вини, то їх звільнили. Дня 17 ц. м. вийшов на волю управитель школи зі Запитова піді Львовом Мих. Заруцький.—З арештованих у часі перебування карної експедиції, в Городенщині вийшли доси на волю по 1 до 3 деннім задержанню: о. Іван Пісецький з Корнева, Данило Пісецький, о. Орест Рибіцький із Петрова, пані Марія і Ольга Дворянин із Ісакова та багато інших. На кількадесять арештованих остає ще в вязниці всего кілька людей.

ОТЖЕ НЕ САБОТАЖ!

У Ясенівцях (біля Зборова) вибухла була пожежа в команданта „Стшельца“ Турського. Польські часописи зараз писали, що це саботаж. Та тепер сама поліція вияснює, що пожежа повстала через необережність.

АМЕРИКАНСЬКА РЕЗОЛЮЦІЯ ПРОТИ ІМІҐРАЦІЇ

Конференція Американського Союзу Праці ухвалила резолюцію, в якій домагається обмеження іміграції до Америки. Ті обмеження малиб зовсім здержати іміграцію до Америки.

НАЙШЛИ В ГОРОДІ ҐРАНАТИ

У Львові на Богданівці в городі Ст. Брожа найшли оноді дві гранаті, походження польського.Металеві части були заржавілі.

—o—

Як католики повинні йти до виборів

На днях в австрійскім місті Медлінг виголосив архієпископ Відня кардинал Піфль знамениту промову до вірних у справі їх участи у виборах до австрійського сойму, котрі незабаром відбудуться. Між іншим архієпископ говорив: „Кожда поважна людина, якій лежить на серці будучність нашої держави, мусить задрожати на думку про зіпсуття й неморальне запустіння теперішньої молоді. А прецінь як ніколи ще, сьогодні виступають проти релігійного виховання Церкви. Хто знає упадок теперішнього релігійного життя, мусить зрозуміти ціну домагання католиків єдности й нерозривности супружої звязи. А прецінь ведеться боротьбу проти католицького супружа, а ця боротьба стає кличем, що обєднує усі протикатолицькі партії. Як хліба до життя потребуємо почуття відповідальности, яке вкорінене в людській свідомості. А прецінь заперечують існування живого Бога, котрому люди, Його сотворіння, мусять здати рахунок за свої діла. Є то боротьба старша як Церква, але в нинішній добі вона приняла форми, що змушують католиків узброїтися до найзавзятішої боротьби. Чи маємо чекати, так як в Росії позамикають нам церкви, або заборонять нам публично і спільно відправляти католицьке Богослуження. Та і в нас немало таких, що бажалиб поводитися з католиками російськими або мехіканськими методами, як не сьогодні то завтра. Колиж нові вибори дадуть владу більшости ворогів церкви й релігії, то за одним почерком пера можемо стратити все те, що берегли ми довгі століття. Тому просім нашого Спасителя в Евхаристії, нашого Царя і Вождя, сили й відваги до майбутньої боротьби та приречім Йому, що хочемо бути сильні з Його помічю як перші мученики Церкви, щоб могли ми виконати не тільки все те, що нам наказує Католицька Акція, але працюючи в дусі радісного апостоляту, щоб могли недопустити до побіди ворогів Церкви. Щоби в один ряд зібрали ми всіх тих, котрі хрещенням і вірою до наших рядів належать... Церква кличе вас і вона вас не опустить в тій тяжкій боротьбі. Ваш епископ взиває вас дати доказ вашої відваги. Слухайте того послання!

—o—

Зносять останні признаки державности України

Було доси, коли якийсь некомуністичний часопис писав, що на Україні, в ніби-українській державі нищать більшовики все, що українське, а передусім українську свідому інтелігенцію, то тутешні більшовицькі часописи й їх прихвостні, що блахманять очі читачам, буцімто вони національні часописи — зараз: „А всеж таки там є українська держава!“

Та мовчали небораки, що в цій „державі“ всі ці ніби-українські президенти й комісарі, це тільки слуги Москви. І що Москва накаже, сліпо виконують.

Та й ці права, які на папері, щоб збаламутити український нарід, і дістала Україна, поволи, тихо, без гомону Москва відбирала. А „українська влада“ навіть не важилася запротестувати.

Тепер Москва прийшла вже до пересвідчення, що можна вже зівсім знести й тінь української державности. Ось в останнім часі на внесення комісаріяту робітницько-селянських інспекцій, рада народних комісарів ухвалила знести 125 радянських інституцій, а між ними й усі представництва союзних „республик у Москві. Знесено й українське представництво, „української радянської республики“ при союзному уряді. Так по знесенні автономного комісаріяту хліборобства та всіх автономних інституцій України. Це останнє рішення є закінченням централізації Радянщини, що почалася перед роком і значить ця ухвала, що Україні відібрано вже всі автономні права, вона тепер уже тільки російська провінція, залежна зівсім від Москви. Зівсім так, як було за царату. Що Москва ухвалить, то комісарі України мусять виповнювати

Цікаве, що на це скаже „Праця“, яка все перечила нам, коли ми писали, що радянська Україна не має зівсім своєї державности, що ця „державність“ це блахман. Яких вона викрутів ужиє тепер?

—o—

Ремісникам грозить новий податок

Ремісничі палати (ізби) покривають свої адміністраційні (бюрові) видатки головно з доплат до цін промислових свідоцтв, які викуплюють промислові заведення. Але останніми часами тих доходів не вистарчає на покриття всіх адміністраційних видатків, що їх мають Ремісничі палати. Отже на їх внесок мабви небаром появитися декрет про обложення всіх без виїмку ремісників річною оплатою у висоті 20 зол. Від цеї оплати не булиб вільні навіть ті ремісники, що працюють одинцем, без помочи і на тій підставі не мусять мати промислових свідоцтв. Крім того кождий майстер платиби ще по 5 зол. річно за кождого свого челядника чи робітника. Це покищо проєкт, але ремісники вже журяться новим тягарем, що може спасти на них в часі скрути, яку переживає тепер ремесло. Очевидно, колиб ремісничі палати причинялися до поліпшення матеріяльного положення ремісників, то оподаткування на потреби тих палат булоб оправдане. Але ремісники скаржаться, що ремісничі палати завели їх надії.

—o—

Проти версайського договору

Новий німецький парлямент радить дальше. Радить серед вигуків сильно скріпленої партії народніх соціялістів, або т. зв. гітлєрівців (назва від їх провідника Гітлєра) та комуністів.

Дня 16 ц.м. промовляв канцлєр Німеччини Брюнінг. Він зачав від цього, що скрута, що її переживає Німеччина, вяжеться зі скрутою в усему світі. Уряд Німеччини виготовив широку програму економічно-фінансової реформи. Та щоб її перевести, мусить парлямент прийняти наглі запорядження, оповіщені урядом на основі 48 статті конституції.

Дальше заявив, що найвищою метою уряду здобути народню волю та моральне й матеріяльне рівноуправнення Німеччини з іншими державами. Та це хоче уряд осягнути не авантурами, тільки мирною політикою.

В першу чергу треба завести лад у державі, головно виконати економічно-фінансові програми. Від зійснення цеї програми буде залежати, чи Німеччина могтиме жадати приміни клявзуль Юнгового пляну на случай скрути.

Найбільш обурює німецький нарід це, що противна сторона не додержує тепер навіть приречень, що містяться в Вільсоновій заяві. Багато держав зброїться дальше, не зважаючи на договори, й загрожують безпеці світового мира. Тому й Німеччина мусить використати всі можливости, признані Німеччині договорами до оборони держави.

Уряд буде все за вдержанням оружного поготівля в німецькому народі й буде дбати, щоб оружні сили були вільні від впливів партій і політики.

Дискусія над промовою канцлєра відбулася 18 ц. м.

Меліорація ґрунтів в Польщі

Число проєктованих і довершених меліорацій ґрунтів у Польщі останніми часами сильно впало. Головна причина то господарська криза. Хлібороби не в силі нині видати з власної кишені 20 процент коштів, вимаганих законом. Меліорації, що мають на цілі збільшення урожаю (головно дренування) нині взагалі не оплачуються й навіть не позволяють на покриття амортизації (сплати позички в Рольн. Банку). А це тому, що коли в 1926 р. кошти дренування 1 гектара рівналися ціні 16 с. жита, то сьогодня рівняються вони ціні 40 с, то є зросли 2 і пів рази. А відомо, що дренування підносить урожай лише на половину (58%). А що меліораційні кредити є на 7 проц. і мусять бути сплачені до 12 літ, то вартість збільшеного урожаю витоки низша від річної рати. Тому рільничі круги домагаються продовження часу сплати меліораційної позички (щонайменше на 15 літ) як це є заведене в західних державах.

Большевики зносять ніч

Всяку всячину придумують уже більшовики, щоб у них усе було інакше як у буржуїв, себто, щоби се було не так, як у людей. Знесли вже недільний відпочинок, знесли семиденний тиждень, а тепер взялися знищити ще один буржуйський звичай. В цілому світі люди працюють у день, а в ночі сплять. „Чиж то не по буржуйськи"? рішили більшовицькі комісарі. „У нас мусить бути інакше! У нас не буде дня й ночі, в нас буде тільки день! На перекір природі створимо вічний день. Буде це штучний день. Вбємо темряву електричністю. Замість сонця будуть світити лямпи".

І так проти законів і сил природи має повстати на Радянщині безперервний робучий день, що в усіх галузях більшовицького промислу буде трівати 24 години. Робітники спатимуть на переміну, одні в день, другі в ночі.

І так змучені очі пролєтаріяту Радянщини не заплющаться в успокоюючу темряву ночі, змучені руки не спічнуть у пору, наказану від віків природою. Новий лад дасть Радянщині тільки змучення, короткий спочинок і безсоння.

—о—

БОРОТЬБА З РЕЛІҐІЄЮ

Часопис „Безбожник" домагається, щоби компартія карала тих своїх членів, котрі ходять до церкви й виконують релігійні практики. „Безбожник" стверджує, що в багатьох партійних організаціях селян і робітників, комуністи скривають свої релігійні переконання і ходять потайки до церкви. Над середущою Волгою викинули 453 членів з комуністичної партії за те, що ходили до церкви.

ФОТОҐРАФІЯ НА ШКІРІ

В часі останньої бурі над італійським портом Анконою вбив грім вартівника біля військових магазинів. В часі секції ствердили лікарі, що на шкірі цього вояка відбилося червоними плямами ніби на фотоґрафічній плиті ціле окруження: дерева, пліт, будинки. Явище це зацікавило учених.

—о—

НЕЩАСЛИВИЙ ВИПАДОК ЧЕРЕЗ НЕОБЕРЕЖНІСТЬ

Мин. тижня Мих. Джула, селянин з Вороняків п. Золочів, копаючи бараболі, найшов воєнний гранат, з якого, як кажуть, мав стрясувати землю. Внаслідок неосторожности наступила експльозія стрільна, при чім Джулу тяжко поранило. Так то хвилинка неосторожности спричинила каліцтво на ціле життя, бо згаданий селянин стратив руку. Нещастя цего не булоби, якби він підозріле місце враз з підозрілою річчу віддав був оглядинам відповідних чинників, тимбільше, що своє поле має біля складу амуніції.

НАЙСТАРШИЙ МУЗЕЙ НА СВІТІ

Найстаршим музеєм на всьому світі може почванитися місто Нара, давня столиця Японії. Як кажуть збережені документи, музей заложили в р. 750 по Хр., отже 1180 літ тому. В музейних салях зібрані головно найстарші памятники японського мистецтва, що їх зібрали ще перед 750 р. Від цього року не збільшували вже зівсім музейних збірок. Характеристичне, що цей найстарший музей отвирають лиш раз на рік, а саме в свято „зацвитання вишень" — і тоді тільки він один день доступний для загалу. Отворенню музею товаришать очевидно характеристичні торжества, до яких належить м. і. теж традиційна контроля музейних памяток спеціяльною урядовою комісією.

НАЙГЛИБША КОПАЛЬНЯ В СВІТІ

До недавна вважали найглибшими дві румунські копальні а саме біля Парушович і Чухова. Одна з них була глибока на 2003 м., а друга на 2240 м. Та підчас останніх верчень у Каліфорнії зайшли ще глибше в землю. В околиці Олинда довертілися до глибини 2460 м. т. є майже $2\frac{1}{2}$ км. Це найбільша глибина, до якої дотепер довертілися та до осередка землі ще дуже далеко, бо він находиться у глибині 6.400 км.

ВЖЕ НЕ БУДЕ ПОСОЛЬСЬКИХ ОБСТРУКЦІЙ

Французький парлямент був доволі часто виднею бурливих засідань, причому посли робили богато стуку-гуку, бючи кулаками в свої пульти. В добі раціоналізації в техніці, суспільному й умовому житті прийшла черга й на раціоналізацію політичного життя і скарбова управа французького парляменту рішила вставити в пульти послів гумові приглушники, що на майбутнє унеможливлять всяку обструкцію. Чи одначе посли не найдуть нових способів на перешкоджування нарадам — годі покищо передбачити.

Лічення пявками

— А щож там, Якимихо, як там з вашим?

— Трохи ліпше, пане доктор. Але з тими пявками, що ви, пане доктор, записали, то малам правдиву біду. Три пявки проликнув живі, а решту то мусілам йому всмажити.

Скарби на дні моря

Безмірні скарби, що лежать на дні всіх морів, усе ще ждуть „шукачів скарбів", що видерлиб океанам зависно стережені багацтва. Та океани мають безліч способів скривати це, що раз загарбали. І хоча знаємо багато місць де тільки рукою сягнути по золото, спроби добути те золото стрічають тільки перепони, що нераз по кількох роках праці мусили понехати дальші проби.

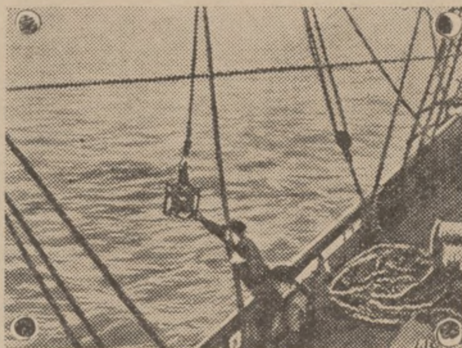
Праці нурців при галєрії Калігулі, затопленій на озері Немі, заки почали випомповувати озеро.

В 1597 р. затонула біля побережа Гаїті еспанська галєра „Санта Маргаріта", що везла срібло вартости сто міліонів золотих. В чотири століття пізніш, при направі кабля попав на неї американський нурець Леймен. Працював він потім над добуттям цього скарбу майже два роки, аж потонув ураз із кораблем у часі бурі, не добувши скарбу. Невподалік Скотії (Шотляндії) в докладно означеному місці лежить теж галєра з неменьшими скарбами. Працювали при ній нурці в 1929 р., та пересвідчилися, що затоплене судно так засипане намулом і піском, що неможливо його добути. Та й новітні кораблі тонули нераз із велитенськими скарбами. Біля Кезан на француському побережі затонув англійський лінійний корабель „Єгипет", що віз понад 200 міліонів у золотих монетах. Шість літ робив англійський уряд спроби добути його при помочі як найкращих технічних засобів і мусив покищо закинути їх та дожидатися дальшого розвитку техніки в цій ділянці.

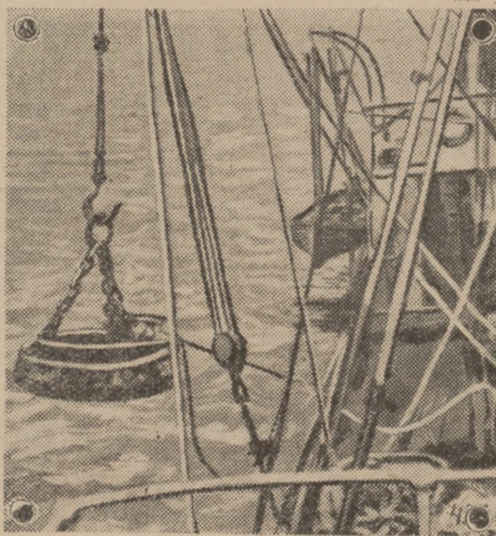

Випомповування води й намулу зі затопленого корабля по можливо найдокладнішому замкненні й заткані всіх щілин і дір. Через це, що помпи випомповують більше води, як у цім часі наплиає, коли ще діри й щілили незаткані, корабель сам випливає на верх.

Усі способи вживані при добуванні затоплених кораблів, спираються передусім на праці нурців і це їх найслабший бік. Новітні засоби дають змогу пориати аж до сто метрів у глиб, та з цього не виходить, щоб у такій глибині можна працювати. Понизше 22 метрів зменьшується здібність праці вже дуже значно, при 30 м. не може вже нурець оставати під водою довше, як дві й пів годин й нуряти може найбільше двічи денно. До 45 м. вживають уже тільки нурців добровольців, незвичайно сильно збудованих. Привикають вони до сильного тиснення поволи, працюють найбільше 30 хвилин на цілий день і дуже поволи добувають їх на верх. Це тому, що повітря розпущене в крови, під високим тисненням, колиб нурця скоро витягати до звичайного тиснення, моглоб пошкодити нурцеві.

Підводна лямпа силою 200 тисяч свічок помагає нурцям при праці.

Електромагнет уживаний до добування металевих частей судна. Небаром кількома а то й кільканацятьма такими електромагнетами будуть добувати цілі кораблі.

Способи добування затоплених суден в кожному случаю інші й зависять від величини й роду корабля. Із невеликих глибин добувається корабель при помочі підойм і ланцюгів поведених попід кадовб судна. Часто використовують несну силу повітряних збірників, примоцьованих до ланцюгів і затоплених напущенням у них води. Відтак ланцюти скорочується, а воду зі збірників випомповується Як води в збірниках меньшає, збірники підносяться й підносять заразом судно. При більших кораблях стараються про можливо докладні заткання шпар і дір, а потім помпується з нього воду, через що корабель випливає на верх. Помпи мусять мати велику видатність. Коли добували кружляк „Варяг" що його затопили в часі японсько-російської війни, вжили помп, що разом добували девять тисяч кубічних метрів води на годину, хоч містота корабля була тільки 6465 куб. м., а й так тільки з великим трудом добули судно, бо годі було докладно заткати всі щілини.

Що теперішні кораблі переважно цілі з заліза й стали, порадив один англійський інжинір добувати їх сильними елєктромагнетами та згаданими вже збірниками повітря. Переведені досвіди, висказали, що ця думка добра й уже приступили до будови корабля з такими елєктромагнетами. Буде він коштувати до 15 міліонів золотих. А буде могти добувати кораблі до 5000 тон містоти.

Найпростішого способу вжили Італійці при добуванні галєр цісаря Калігулі на озері Немі. Випомпували озеро. Та цеї методи годі вжити на океані — за великий він трохи, щоб можна випомпувати з нього всю воду.

ПОЖЕЖА В ПІДВИСОКІМ

З села Підвисоке п. Снятин доносять нам, що дня 9.X ц. р. вибух там сильний огонь на двірськім обшарі. Огонь перенісся також і на село. Згорів цілий двір, а в селі 46 господарств. Всего згоріло 89 будинків, в тім доми, стайні і стодоли. Велика страта доси не оцінена.

ДЕРЖАВНИЙ ДОВГ ПОЛЬЩІ

Загальна сума всіх довгоречинцевих заграничних позичок Польщі є 473 міліони долярів, з того 250 міліонів долярів затягнула Польща зараз по війні на прокормлення голодуючого населення. Три чверти того довгу винна Польща Америці. З того виходить, що на кожду особу в Польщі припадає 15 долярів довгу.

КАРА ЗА ЗНУЩАННЯ НАД ЗВІРЯТАМИ

Міністерство внутрішних справ видало до всіх воєводів обіжник, що за нелюдське обходження зі звірятами винних треба потягати перед суд на основі приписів про охорону звірят.

ПОЖЕЖА КОРАБЛЯ

На Темзі (ріка в Англії) стояв корабель—цистерна „Елькгунд", що був навантажений 600 тон. бензолю. З невідомих причин весь вантаж загорівся. Спроби загасити пожежу не вдалися. Корабель пішов на дно, а залога виратувалася.

Ширіть „Правду"

„Пацифікація“ треває дальше

Хоч у Варшаві впевнювали заграничних дневникарів, що маневри війська й поліції вже покінчені — військо й поліція „маневрують“ дальше. Подаємо тут тільки спис місцевостей, що їх спацифіковано, без описів, як ця пацифікація відбулася.

БЕЛЗЧИНА: 9 жовтня пройшов один відділ кавалерії до Себечова й Угринова, а 10. прийшов другий відділ із Мошкова і третій з Вербіжа. Військо відїхало з Себечова через Кристонопіль у Яструбичі.

БЕРЕЖАНЩИНА: в селах Бережанщини перебувала кавалерія ще дальше в днях 9—14 жовтня.

БОБРЕЧЧИНА: до 15 жовтня були поліція й військо в отсих громадах: Девятники, Ятвяги, Репехів, Кологури, Соколівка, Вільховець, Лопушна, Жабокруки, Серники, Лани, Підгородище, Романів, Селиська, Городиславичі, Звенигород, Підярків, Підсоснів, Водники, Коцурів, Гринів, Стрілки, Глібовичі Вел. і Бібрка-місто (тут тільки поліція). Військова карна експедиція є ще дальше в повіті.

БУЧАЧЧИНА: Було військо в Старих Петликівцях, в Осівцях, в Переволоці, Бобулинцях, Зеленій.

ЖОВКІВЩИНА: Улани з Жовкви переводили пацифікацію в Купичволі, в Мостах Вел., у Вязовій і Двірцях.

КАМІНЕЧЧИНА: Поліція переводила труси в Камінці Струмиловій і в Забужі, а військо було тільки в с. Стриганці та в Батятичах.

ЛЬВІВЩИНА: Крім поданих давніше було військо в Бродках 14 жовтня та в Дмитровичах і в Чижикові.

ПЕРЕМИШЛЯНЩИНА: була поліція в Іскані й переводили ревізії й у товариствах. Арештували о. Мих. Гука й його жінку.

РОГАТИНЩИНА: В першій турі брала участь поліція з поліційної школи в Мостах Вел. у цих селах: Бабухів, Залуже, Потік, Черче, Фрага, Любша, Пуків, Чесники. Данильче, Жовчів, Липиця Долішня, Журів, Чагрів, Григорів, Васючин, Підмихайлівці, Явче, Демянів, Мартинів Старий і Новий, Бовшів, Різдвяни, Свистільники. У другій турі взяв участь 6 полк уланів і переїхав майже всі села повіту.

СОКАЛЬЩИНА: 2 ескадрона 6 полку кінних стрільців із Жовки була 27 і 28 вересня в Пархачі й Сільці, в Городищі Василіянськім, 29 вересня в Комарові й Зубкові, 30 вересня до 3 жовтня в Бишеві, в Тартакові Місті й Селі, від 1 до 4 жовтня в Горбкові, 4 жовтня в Свитазові, Копитові та Бобятині; 5 до 9 жовтня в Угринові, Ульвівку, Тудорковичах, Старгороді та Войславичах, від 8 до 12 жовтня в Шмиткові, Савчині, Себечові і Ниновичах, 12.X в Поздимирі 13, 14 і 15 жовтня в Яструбичах, Голеві й Волсвині.

СТАНИСЛАВІВЩИНА· 16 і 17 приїхав відділ уланів до Ямниці.

ЧОРТКІВЩИНА: 29 вересня поліційна карна експедиція була в Шманьківцях, а 8 жовтня в Білій коло Чорткова.

ХТО СХОПИВ БУВШ. ПРЕЗИДЕНТА ФІНЛЯНДІЇ?

Як виявилося б. президента Фінляндії Штольберга схопили були ляповці (селянська протикомуністична організація). Вони хотіли вивезти його до радянської границі й там видалити його за границю. Намір не вдався тільки тому, що в означенім місці не ждав тоді другий самоїзд. Ляповці вважають Штольберга прихильником комуністів. Штольберг належить до партії поступовців.

РЕВОЛЮЦІЙНІ ВІЙСЬКА В БРАЗИЛІЇ ВІДСТУПАЮТЬ

Побідний марш революційних військ у Бразилії заломався. Урядові війська по завзятій боротьбі заняли міста Мозамбінго, Монте Санто і Тронгеїрас. Повстанці від ступають до границі. З Есперіто Санто доносять, що наступ повстанців всюди відбитий. Відділи урядових військ прогнали повстанців, які наступали на Гояс і тепер урядові війська наступають на полудне. З усіх сторін доносять, що збираються добровольчі баталіони.

ШЛЮБ БОЛГАРСЬКОГО КОРОЛЯ

У вівторок 21 жовтня виїхав болгарський король Борис враз із своїм братом князем Кирилом, премієром Ляпчевом, мін. справедливости Міляновом і предсідником парляменту Найденовом до Італії, де відбудеться його шлюб з італійською княжною.

Хто не платить передплати за часопис, той присвоює собі чужу власність.

При очку вулия

Кождий, хто був хоч кілька разів у пасіці, знає дещо з життя цієї божої мухи. Але не знаю, чи богато таких пасікових ляїків було свідками нападу одного вулия на другий. Я бачив це тільки раз і не забуду цього ніколи.

Біля очка вулия і в самім очку станули геройські оборонці і ждали на „прихід“ противника. Він ще не вирушив був у похід, а тільки вислав своїх розвідчиків, які крутилися довкола і розслiджували положення. Видно ситуація виглядала не конче добре, бо сам напад не відбувся, а може відбувся другої днини. А може, що прийшов на поміч загроженим і відігнав небезпеку нападу.

Коли дивлюся вечором на „Академічний Дім“, приходить мені на думку оттой загрожений вулий далекої пасіки.

Ледви вечірний сумерк ляже на місто, зявляються біля „Академічного Дому“ сторожі. Фірточка, яка веде з вулиці на город, виглядає як очко вулия у трівожний час. Раз у раз вихиляється з неї голова і зорить пильно на всі сторони, чи не зближається небезпека...

Тихо... Нічого замітного... Тільки поліціянт поважним кроком переходить вулицю, тільки спізнений прохожий спішиться до дому...

В каменицях гаснуть світла, сліпне вікно за вікном, тихне гамір радій і фортепянів. Люди кладуться на сон, відложивши до завтра всі свої радощі і смутки.

„Академічний Дім“, школа УПТ. теж погасили світла. Тільки дві ясні лямпи перед входами освічують подвіря. Але який там їх сон, коли вічна сторожа коло фіртки. І так що-дня вже стільки тижнів.

Дивлюся я на ту сторожу, подібна вона до сторожі в вулию, але яка й ріжна від неї.

Там стоїть бджола проти бджоли, на рівних умовинах обидві. Надтягне чужий рій, кинеться до очка — тоді алярм у цілім вулию і всі стають до оборони.

А тут!?

Що порадять безборонні, пробуджені зі сну хлопці з тисячною товпою, колиб вона, як тому рік, хотіла вдертися до середини. Скріплені поліційні стійки вказують, що таке не повториться, але студенти ще й собі стережуть свойого дому.

Не так може перед нападом товпи, як перед її розвідчиками, що можуть непомітно зайти то з цього, то з того боку.

Молодь народу, його квіт, його будуще... В кожній нації росте вона серед сприятливих умов, серед усміхнених батьків і педаґоґів. Тому й сама потім усміхається до молоді і так з покоління в покоління передає відблеск сонця своїх молодечих літ.

Деж возьме сонця в очах мешканець „Академічного Дому“, коли час його студій пройшов на тяжкій праці і на стороженні по ночах своєї домівки. А все те нераз у голоді і холоді, з головою повною важких дум, з наболілим серцем від життевих невзгодин і супротивностей.

Аж дивуєшся, коли ще зпоза мурів студентської домівки вирветься часом пісня і стане кружляти як стадо ясних голубів по небі.

А може... Може я вже забув як сам був молодим. Може їхні душі все таки вміють ловити кожний проміньчик сонця і потрафлять задержати його собі на віки.

Дай Боже!...

Ранній світ розводнює темно-ґранатове небо. Нічні тіни відступають, ховаються, корчаться в собі. На городі „Академічного Дому“ зависла опалева мряка осінного світанку.

Сторожа відходить на заслужений спочинок...

Ще один день минув спокійно.

Галактіон Чіпка.

(„Діло“ ч. 235).

З НАШИХ ГІР

(Допис з Лютовеччини).

Коли глянемо на життя нашої країни, бачимо, що наш нарід мимо переслідувань і всяких комуністичних аґітацій таки любить свої релігійні та народні установи і цінить людей, що співпрацюють з ним і прямують до кращого завтра. Таким днем згоди і пошани був у нашій гірський закутні в Лютовисках день 6/10 1930. В гарно прибраній салі читальні, ім. Св. Иосафата о год. 6. вечір зібралися представники місцевих і довколичних установ: Братства церковного, Читальні, Кооперативи. Прибув на то свято п. заступник нотаря і старенький знаний з доброго серця Др. Шараневич. Прибуло також з делеких сторін кількох священиків і Др. Василь Паславський.

Мило було дивитися, як то наша інтеліґенція разом з селянами зійшлася, щоб в той вечір яко перед днем виїзду адвоката Паславського подякувати Йому за велику працю і посвяту в Лют. і околиці. Додати треба, що в Лютовисках славних із ярмарків, повно жидів, які колись страшно визискували наших селян. Навіть війтом ще нині є жид і майже ціла управа в жидівських руках. Ще перед кількома літами Лютовиска не проявляли жадного культурного життя. Доперва в последних літах повстало тут ряд установ як:

Дуже гарно зорганізоване брацтво церковне.

Читальня ім. св. Йосафата, яка має в місті свій власний будинок.

Кооператива, гарний дім вибудований на грек-кат. захоронку.

Каса Стефчика, яка також має власну домівку та понад 6 тисяч долярів готівки.

Душею тих усіх установ були парох о. Михайло Паславський (тепер парох в Попелях) і Др. Василь Паславський.

Отже 6/X 1930 був днем в якім всі ті установи дякували своєму меценатови за його працю та підтримку тих інституцій. По черзі забирали голос всі важніші представники. При тій нагоді зібрано також 11 зол. на „Рідну Школу". Видно було, що в Люті околиці нема Богу дякувати, сельробівского духа і весь нарід стоїть на ґрунті чисто реліг. Тим Лют. можуть бути приміром для інших. На кінець Др. Паславський заохотив присутних громадян до дальшої праці, подякував гарними словами за устроєне свято і вказав зближаючіся вибори, в яких кождий свідомий католик і громадянин повинен голосувати лиш на тих людей, яким лежать на серці не солодкі обіцянки і кидання в болотом на Церкву і священиків, але на тих, які мають віру в Бога і стремлять до відродження України. Позаяк Др. Паслав. тут чоловік заслужений, деякі вороги церкви і народа тішаться що Лют. підупадуть. Але ні — є повна надія, що розпочате діло будуть продовжати наслідники. Новий отець парох дальше гарно веде церковне брацтво і читальню, а инші установи мають нового наслідника і провідника, яким є новоприбувший Др. Василь Бабій.

Присутний

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

26. (13) Нед. 20 по Сош. Св. мч. Карпа і папіли. Св. Отців семого Собора вселенського

УСТАВ: Гл. 3. Євг. 9. Вечер. вел. Блаж. муж. Гди взв стхр. вскр. 4. і Отців 6 Сл. Отців ін. догм. 3 гласа Вход. Прокім нед. Чтенія Отців. 3. Стрхні вскр. Сл. Отців. Ін. Богор. вскр. по гласу наслав Троп. вскр. Сл. Отців Ін. Богор. вскр. по гласу троп. Отців. Повеч. мале конд. Отців. Полунощн. недільна як зв чайно. Утреня вел. Бог. Гдь. троп. вокр. 2р. Сл. Отців Ін. Богор вск. по гласу троп. Отців Проче до канона тільки вскрсне. Канони вскр. Богор. і Отців. Катав. ряд По 3. п. конд. ікос і Сідал. Отців. По 6. п конд. ікос вскр По 9. п. Світил вскр. Сл. Отців Ін. Богор. його Хвалите стхри. вскр. 4 і Отців 4 Сл. Отців. Ін. Преблагословенна Славосл вел. троп. Днесь. По отпусті Утрені С . Ін. стхра еванг. Часи троп. вскр. Сл. Отців конд. 1 і 6. вскр. 3. і 9. Отців. Служба Божа Антиф. нед. троп. вскр. Отців і конд. вскр. Сл конд. Отців Ін. Богор. по гласу конд. Отців, Прок. Алл. і Прич. нед. і Отців. Апост і Єванг. рядов. і Отців.

27. (12). Понеділок Св. мч. Назарія, Гервасія, Протасія і Келса. Преп. Параскевії. 28. (15) второк Преп. Євтимія і Преподмч. Лукіяна. 29. (16) середа Св. мч. Лонгіна сотника. 30. (17) Четвер Св. Прор. Осії і Препод. мч. Андрея Критського. 31. (18) Пятниця Св. Апост і Єванг. Луки*) (Полиєлей). 1/XI) (19) субота Св. пророк. Иоїла і св. мч. Уара.

*)**Апостол евангелист Лука** родом з Антіохії в Сирії, був сином поганських родичів. Старанно вихований присвятився лікарській науці, а також занимався малярством. Після церковного переказу св. Лука лишив по собі кілька образів, що представляли Ісуса Христа і Преч. Діву Марію. Один з образів Преч. Діви після переказу був за часів наших князів у місті Белзі. Є це той самий образ що тепер є в Ченстохові. Коли св. апостол Павло, проповідуючи Слово Боже, прийшов до міста Антіохії, застав там св. Луку як загально любленого і шанованого чоловіка. Наука св. Павла так вплинула на нього, що не тільки став християнином, але також невідлучним товаришем св. Павла в його апостольській праці. Тож св. Павло в своїх „Посланіях" до Коринтян, Колосаїв і до Филемона часто згадує про свого товариша лікаря Луку. Від св. Павла й інших Христових учеників св. Лука довідався богато відомостей з життя Ісуса Христа. Всі ті відомости списав св.Лука в євангельську книгу, котру зачав від священства Захарії. Відтак, коли чув, які неточні вісти розповідають про апостолів, написав коло року 63 по Рожд. Хр. книгу „Діяння апостольські". Євангелія і Діянія списав св. Лука під натхненням св. Духа і тому причислено ті книги до книг св. Письма Нового Завіта. По словам св. Григорія з Назіянзу та інших св. Лука помер мученичою смертю в 84 році життя в грецькім місті Патрас. Щойно в 357 р. знайдено його мощі перенесено до Царгороду та поховано їх у церкві св. Апостолів.

Присилайте чимскорше передплату за 4-ий квартал. Чвертьрічна передплата тільки 3 зол.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР

26. X. 1917. Помер Евген Олесницький. Евген Олесницький, адвокат у Стрию, це був один із найчільніших провідників нашого народу довоєнних часів. Вже як студент університету вибився він на перше місце серед своїх товаришів. Та, коли став адвокатом у Стрию, показав, як треба, як повинен працювати правдивий провідник народу. Був він невсипущий робітник на всіх ділянках нашого народнього життя. За його старанням Стрийщина вибилася на перше місце серед всіх наших повітів. Побіч національного освідомлення Стрийщини це економічне її піднесення. Головно його заходами та о. Остапа Ніжанковського, засновано в Стрию «Молочарський Союз», що зєднював цілу сітку сільських молочарських спілок у Стрийщині, а потім і в інших повітах Галичини. Пізніше «Молочарський Союз» перенісся до Львова, щоб краще могти організувати молочарські спілки. Також і «Сільський Господар» завдячує Е. Олесницькому свій розвиток, якого він був головою. Був Евген Олесницький зручний політик і зумів у Стрийщині повести політичну роботу так, що всі партії там ішли разом, навіть москвофіли під проводом теж визначного провідника о. Василя Давидяка. Був Олесницький послом і до галицького сойму й до віденського парляменту і довго був там провідником посольських клюбів. Що був зручний політик, то мусили з ним числитися й противники нашого народу. Велика це шкода була для нашого народу, що він помер саме на передодні наших визвольних змагань. Нема сумніву, що він умівби був повести тоді політику так, що вийшлаб нам на користь. Заслужився Е. Олесницький і для нашого письменства. В рр. 1884—6 видавав він у Львові дешеву «Русько-Українську Бібліотеку», в якій появлялися твори визначніших наших письменників. Працював також як співробітник «Правничої Часописи». Багато писав у наших часописах політичних статей.

28. X. 1894. помер о. др. Омелян Огоновський. Був він професором української мови й письменства на львівському університеті. Написав граматику української мови, а крім цього інші наукові праці про нашу мову по українськи й по німецьки. Праці ці й до сьогодні мають велику вартість. Та найважнішим його твором, це велика історія українського письменства, найбільша, яку доси маємо, нажаль смерть не дала йому довести її до кінця. Крім цього писав оповідання й поезії, а також написав дві історичні драми, що їх довший час грав наш театр: «Гальшка Острожська» й «Федір кн. Острожський» Довгий час був він головою тов. «Просвіта» у Львові й написав кілька книжочок для народу, що їх видала «Просвіта».

1. XI. 1918. Українська Народня Рада обняла владу ві Львові й у Сх. Галичині. По розпаді Австро-Угорщи-

ни всі народи, що належали до неї старалися або злучитися з національно своїми державами (Хорвати, Серби, Словінці, Румуни), або утворити нові держави (Чехи, Словаки, Поляки). Тоді «Українська Національна Рада», рішила перебрати владу в Сх. Галичині, в українській части Буковини та на Закарпатській Україні. Відповідно до цього рішення 1. падолиста 1918 р. Українські Січові Стрільці враз із українськими відділами бувших австрійсько-угорських полків, обсадили Львів. На мурах міста появилася відозва «Укр. Нац. Ради» до населення з проголошенням на землях бувшої Австро-Угорщини, заселених українським народом Української Держави. З цього прийшло до війни з Поляками. По трьох тижнях завзятих боїв мусили українські війська кинути Львів, бо мали замало сил. Та війна велася дальше поза Львовом.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

26. X.	схід сонця	6·9,	захід	4·14
27. X.	„ „	6·9.	„	4·12
28. X.	„ „	6·11.	„	4·10
29. X.	„ „	6·13.	„	4·8
30. X.	„ „	6·15.	„	4·9
31. X.	„ „	6·17.	„	4·5
1. XI.	„ „	6·19.	„	4·3

Дня 29.X о год. 8·22. Перша чверть місяця. В жовтні меншає день на 1 г. 49 м.

Пересічна довгота дня 10 г. 45 м.

ВИБОРЦИЙ КАЛЄНДАРИК

Дня 31 жовтня окружні виборчі комісії пересилають районним (обводовим) комісіям два примірники затвердженого спису виборців і третій примірник висилають начальникам громад.

БІРЖА

Доляр ам. 8·98 зол.

ЗБІЖЖА (за 100 кг. льоко стація надан.). Пшениця дв. 23·75—24·25, пшениця с. 21.75 — 22·25, жито д. 16·25—16·75, жито сел. 15·50—16·00, ячмінь на мливо 15·50 — 16·00, ячмінь дв. 17·50 – 18, овес гал. 16—16·50, кукуруза 26—27, фасоля біла 35—40, фасоля колір. 00—00, фасоля краса 33—36, горох½ Вікторія 24·50—26·50, горох пільн. 18·00—20·00, бобик 21·50 — 22·50, вика чорна 00·00—00·00, вика сіра 00· — 00, гречка 22.00—22·50 любинь 0·00·—0·00, конюшина червона 115—125, ріпак озим. 37·25 — 38·25 сіно прас. 7·00—8·00, солома прас. 4·50—5.

На збіжевім ринку за останний тиждень положення дещо поправилося. Обороти були середні. Треба зазначити, що ріжниця в ціні на варшавській біржі, і на провінціональних ринках виносила 2 — 4 зол. на 100 кг.

За кордоном що раз то більше помітна надпродукція і тому нема надії, щоби ціни піднеслися.

В Німеччині стараються, щоб збільшити внутрішне споживання, а менше звертають увагу на вивіз за кордон.

Краєві ціни збіжжа

В ПОРІВНАННЮ З ЗАГРАНИЧНИМИ.

Ціни з мин. тижня—за 100 кг в золотих

	Пшениця	Жито	Ячмінь	Овес
Варшава	30·—	18·84	26·25	21·—
Краків	28·25	18·50	26.50	21·75
Познань	26·12	17·87	26·50	18·—
Львів	26·12	17·87	—	16.75
Берлін	48·50	33.37	42.61	33·18
Прага	35.24	22·97	34·71	26·—
Ліверпуль	32·07	—	—	23·51
Ню-Иорк	29·10	19·40	—	—
Шікаго	27·41	20·82	24·56	22·42

НАБІЛ: „Маслосоюз“ платив кооперативам дня 21 жовтня п. р. масло пріма експортове солене 3·80 зол., масло пріма бльокове несолене 3·80 зол., літра молока 0·29 сотиків, літра сметани 1·50 зол., копа яєць 10·80 зол.

В останих днях ціни всякого рода масла пішли в гору на 20 сот. на 1 кг.

На яйчарськім ринку положення сильне.

Ціни яєць відповідно до величини і місця продукції виносять 27—31·50 ам. долярів за скриню перероблену на експорт. За яйця з вапна платять 24—25 долярів за скриню. На міжнароднім яйчарськім ринку положення трохи успокоїлося, бо споживання широких шарів населення обмежилося.

КОНОПЛІ: (Ціна установлена львівською Торг.-промисл, Палатою дня 30.VI за за 100 кг. льоко вагон Львів). Прядиво: I сорт чесане 23—25 зол., II с. 17-20, сире I с. 16—18, II с. 13—15. конопляне лкочча: I с. 14—16, II с. 8—13 зол.

ЛЕН: Краєвий (за 100 кг.) 46—47 зол. (Ціни при вагоновім навантаженю, за 1 тону). З Литви 1.865·35 зол. з Радянщини 2.085·60 зол. з Естонії 2.607·00 і з Латвії 2,650зол. і 45 сот.

На льнянім ринку положення скрутне, бо ціни льну так в краю, як і за кордоном страшно низькі. Промислово-Торговельна палата в Вильні обчислює, що населення північно-східних воєвідств стратить на управі льну около 30 міліонів золотих.

ХМІЛЬ; За один сотнар плачено на Торгах у Люблині 80—105 зол. за найліпший гатунок 20—50 зол. за середвий гатунок. При кінці Торгів плачено за I сорт 75—80 і за II сорт 25—50 зол.

ХУДОБА: За 1 кґ. живої ваги вола плачено 1·00—1·20 зол.; бугая 1·15—1·25, корови 0·90—1·25, теляти 0.75—1·30

СВИНІ: Експортова різня Рукера на Знесінню коло Львова платить за товсті (солонинові) свині 1·60—1·80 зол за кг. жив. ваги. За свині на бекон (мясн на забій і вивіз за кордон 70 до 100 кг ваги) по 1·65 — 1·75 зол.

ШКІРИ: За велику кінську шкіру платиться 25.50 зол, за малу 12·50 зол. а кг. худобячої шкіри легкої і тяжкої 1·85, зол теляча шкіра в різні 3·70—зол. на селі 2·60 зол.

(Тяжкі шкіри є ті, що важать 30 кг. а походять з волів, що мають 380—500 кг. живої ваги).

Підвишка цін шкір за кордоном мусіла мати вплив на краєвий ринок, де сирі шкіри подорожіли на 6—7%. В останньому часі нотували: телячі шкіри 4. зол; легкі волові — 2 зол., а тяжкі 2.30 зол. за 1 кг.

Зловився

— Перепрошую вас, пане..., чи це ваш синок там бігає?

— Гм... котрий?

— А той... Такий гарний, та гречний... до ангела подібний.

— А, а! так, мій, мій!

— То прошу заплатити мені за того шибеника 15 зол. бо він вибив мені вікна.

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Графічного Промислу“ у Львові, Ринок 9. — Телеф. 76-14.

Відповідальний редактор Антін Лотоцький. Видає Інститут Неп. Зач. П. Д.